सुस्वागतम्

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ नाशिक

शिक्षण शास्त्र विद्याशाखा

विद्यानिष्णात अभ्यासक्रम

प्रगत अभ्यासकार्य

Advances in Education

डॉ. वसुधा विनोद देव

उद्दिष्टे

- शिक्षणशास्त्रातील एखाद्या विशेष शाखानिहाय प्रवाह आधुनिकविचार संशोधनाचा परिचय करून घेणे.
- संशोधन विषयातील तात्विक आधाराचे संदर्भाच्या सहाय्याने सखोल अध्ययन करणे.
- अध्ययनार्थीमध्ये संशोधनासाठी संदर्भशोध, टिपणीलेखन, उपयोजन, विश्लेषण, संश्लेषण, मूल्यमापन करण्याची क्षमता विकसित करणे.
- मार्गदर्शकांमध्ये विशेष विषयाचा पाठ्यक्रम विकसनाचे कौशल्ये वाढविणे.

प्रगत अभ्यासक्रमाचे वेगळेपण

- अनिवार्य, संशोधन विषय, अध्ययनार्थी संशोधन, मार्गदर्शकांच्या क्षेत्रानुसार बदल.
- संशोधन मार्गदर्शक व अध्ययनार्थी ह्यांनी एकत्रित पध्दतीने केलेले विकसन.
- अध्ययनार्थी किंवा संशोधन मार्गदर्शक ह्यांच्या विशेष क्षेत्राशी तो निगडित असतो.
- अध्ययनार्थीमध्ये विशेष क्षेत्रानुसार संदर्भाचा वापर करण्याची क्षमता विकसित होईल.

प्रगत अभ्यासक्रमाचे वेगळेपण

- मूल्यमापन हे पूर्णतः अंतर्गत असल्यामुळे संशोधन मार्गदर्शकाला अध्ययनार्थीला विषयाचे सखोल आकलन झाले अथवा नाही याचा प्रत्यय येईल.
- विविध विद्यापीठातील एम्. फील. मधील पाठ्यक्रमाचा तौलनिक अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित होईल.
- अध्ययनार्थीमध्ये Self directed learning capacity वाढीस लागेल.

पाठ्यक्रम विकसनाचे मार्ग

दोन मार्ग आहे.

1. संशोधन, मार्गदर्शक विशेष क्षेत्रानुसार पाठ्यक्रम निश्चिती.

2. अध्ययनार्थीच्या संशोधन विषयास अनुसरून पाठ्यक्रम निश्चिती.

संशोधन मार्गदर्शकांच्या विशेष क्षेत्रानुसार पाठ्यक्रम विकसन.

- पायरी क्र. 1 : स्वतःच्या संशोधनाचे विषयक्षेत्र/विषय निश्चित करणे.
- पायरी क्र. 2 : महाराष्ट्रातील विविध विद्यापीठांत एम.फील /विद्यावाचस्पती स्तरावर हा विषय असल्यास पाठ्यक्रम प्राप्त करणे, पाठ्यक्रमाचे विश्लेषण करणे.
- पायरी क्र. 3 : स्वतःच्या संशोधन क्षेत्राशी निगडित अद्ययावत संदर्भाचा शोध विश्वकोष, नियतकालिके, हस्तपुस्तिका घेऊन, इंटरनेट सरफिंग करून स्थूल पाठ्यक्रम तयार करणे.

संशोधन मार्गदर्शकांच्या विशेष क्षेत्रानुसार पाठ्यक्रम विकसन.

- पायरी क्र. 4 : अध्ययनार्थीला विविध संदर्भातील माहिती देवून त्यांच्या उपलब्धतेचे ठिकाण सांगून संदर्भ एकत्रित करण्यास सांगणे.
- पायरी क्र. 5 : संदर्भाचे वाचन करून आठ ते दहा घटकांत पाठ्यक्रमाचे मुद्दे व उपमुद्दे करणे. पाठ्यक्रमाची भाषा मराठी/इंग्रजी असेल. पाठ्यक्रम टंकलिखित करणे.

अध्ययनार्थीने निश्चित केलेल्या संशोधन विषयानुसार पाठ्यक्रम निश्चिती.

पायरी क्र. 1 : अध्ययनार्थीला त्याच्या संशोधनाचे विशेष क्षेत्र निश्चित करण्यास सांगणे.

पायरी क्र. 2 : महाराष्ट्रातील विविध विद्यापीठांतील एम.फील शिक्षणक्रमात वरील विषय असल्यास त्याचा पाठ्यक्रम प्राप्त करण्यास सांगणे. अध्ययनार्थीला पाठ्यक्रमाचे तुलनात्मक विश्लेषण करण्यास सांगणे.

अध्ययनार्थीने निश्चित केलेल्या संशोधन विषयानुसार पाठ्यक्रम निश्चिती.

पायरी क्र. 3 : संशोधन मार्गदर्शक आणि अध्ययनार्थीने एकत्रितरित्या विविध विद्यापीठांतील पाठ्यक्रमांवर आधारित पाठ्यक्रम तयार करणे.

पायरी क्र. 4 : अध्ययनार्थीला विविध संदर्भामधून माहिती एकत्रित करण्यास सांगणे.

पायरी क्र. 5 : इतर विद्यापीठांतील पाठ्यक्रमांवर आधारित विकसित केलेला स्थूल पाठ्यक्रम व संदर्भाचा वापर करून पाठ्यक्रमास अंतिम स्वरूप देणे.

तपासणी व मान्यता

1. संशोधन मार्गदर्शकाने सप्टेबर ते नोव्हेंबर अखेरपर्यंत पाठ्यक्रम विकसनसंदर्भात प्राथमिक कार्य करावे. त्यानंतर अभ्यासकेंद्रावरील इतर मार्गदर्शकांशी चर्चा करून त्यास अंतिम स्वरूपद्यावे.
2. पाठ्यक्रम अंतिम स्वरूप देवून संबंधित काही अद्ययावत साहित्य झेरॉक्स करून पाठ्यक्रम व संदर्भ अभ्यासकेद्रामार्फत विद्यापीठाकडे 15 डिसेंबर मान्यतेसाठी पाठवावा.

तपासणी व मान्यता

3. डिसेंबर अखेरपर्यंत विद्यापीठाकडे सर्व पाठ्यक्रमकडे सर्व पाठ्यक्रम प्राप्त झाल्यानंतर ते त्या त्या क्षेत्रातील तज्ज्ञांकडे मान्यतेसाठी पाठविण्यात येईल.
4. तज्ज्ञांनी मान्यता सुधारणेसह मान्यता दिल्यानंतर साधारणतः फेब्रुवारी अखेरपर्यंत ते अभ्यासकेंद्राला कळविण्यात येईल.
5. पाठ्यक्रम तज्ज्ञ समितीने अमान्य केल्यास संशोधन मार्गदर्शकाला विद्यापीठात बोलावून त्यावर चर्चा करून आवश्यक ते बदल सुचविण्यात येतील. या बैठकीला संशोधन मार्गदर्शकाने उपस्थित राहणे अनिवार्य असेल.

तपासणी व मान्यता

6. विद्यापीठात पाठ्यक्रम मान्यतेसाठी पाठविल्यानंतर संशोधन मार्गदर्शकाने पाठ्यक्रमावर आधारित दोन टर्म पेपरचे प्रश्न व दोन लघू स्वाध्यायचे प्रश्न काढून अध्ययनार्थीस द्यावेत. फेब्रुवारीपर्यंत टर्मपेपर/स्वाध्यायसंदर्भात संदर्भ एकत्रित करण्यास सांगावेत.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

शिक्षणाशास्त्रातील /शारीरिक शिक्षणातील प्रगत अभ्यास (100)

घटक

दीर्घ स्वाध्याय

(term Paper)

लेखी

सादरीकरण

लघूस्वाध्याय

[redacted]

[redacted]

संदर्भ शोध

- ज्ञानकोष /विश्वकोष **Encyclopedia**
- विषय ज्ञानकोष **Subject Encyclopedia**
- निदेश पुस्तके / हस्तपुस्तिका **Handbook**
- निर्देश व सारसंग्रह **Index and Abstract**
- अहवाल **Report**
- नियतकालिके **Journals**
- इंटरनेटचा वापर

Start
धन्यवाद !
New